

Allen verzoend... en Satan dan?

Door: Gerard Oudijn

Wanneer je doorgeeft dat je gelooft dat God het al verzoent en elk mens, zelfs elk schepsel, dat vijandig staat ten opzichte van Hem, tot een vriend en medestander gaat maken, wordt vaak de vraag opgeworpen: maar hoe zit het dan met Satan? Hij is daar toch wel van uitgezonderd?

De Schrift leert dat God het al (dat is: alles) met Zich verzoent. Dat is *all inclusive* en omvat elk wezen, dus ook Satan.

"...en door Hem het al wederzijds met Zichzelf te verzoenen, vrede makend door het bloed van Zijn kruis, door Hem, hetzij wat op de aarde, hetzij wat in de hemelen is."

- Kolossenzen 1:20, Nederlandse Concordante Vertaling (NCV).

Het woord dat Paulus in de Griekse grondtekst gebruikt voor *verzoenen* is *apo-kata-laxai* en betekent letterlijk (van)af-neer-verzoenen. Wat Paulus hiermee bedoelt, wordt duidelijk als we gaan kijken waar het woord nog meer voorkomt. Paulus is de enige bijbelschrijver die het woord gebruikt en hij gebruikt het nog twee keer. De eerste keer is in het volgende vers in Kolossenzen 1, vers 21, en de andere keer dat hij het woord gebruikt, is in Efeziërs 2. Deze laatste Schriftplaats maakt veel duidelijk over de betekenis.

"...en beiden [dat is: Jood en heiden] in één lichaam met God door het kruis wederzijds zal verzoenen, de vijandschap erin dodend." - Efeziërs 2:16, NCV-vertaling.

De NCV-vertaling heeft het woord *apo-kata-laxai* in dit vers vertaald met *wederzijds verzoenen* en dat is ook precies wat het betekent. God heeft de natiën (:11) dichtbij gebracht door het bloed van Christus (:13), en Jood en heiden één gemaakt (:14), de vijandschap teniet doend (=verzoening), vrede makend (:15-16), en beiden (Jood en heiden) in één lichaam met/naar God wederzijds verzoend door het kruis (:16).

Jood en heiden worden dus niet alleen met God verzoend, maar ook met elkaar. Dat is *apo-kata-laxai*: wederzijdse verzoening.

Sommigen proberen onder de waarheid van universele verzoening, die dit vers leert, uit te komen door te zeggen dat er ook nog wezens onder de aarde zijn, die bij deze verzoening niet zijn inbegrepen. Nu we hebben gezien dat deze wederzijdse verzoening een volledige verzoening naar alle kanten is, is dit natuurlijk geen argument meer. Bovendien is het zo dat degenen die onder de aarde zijn, de doden namelijk, eens geleefd hebben en boven de aarde waren. Tijdens hun leven waren zij vijandig ten opzichte van God.

Ook zouden we voor de volledigheid Kolossenzen 1:20 kunnen vergelijken met een ander vers waar wel wordt gesproken over degenen die onder de aarde zijn:

"...opdat in de naam van Jezus zich alle knie buigt van de hemelingen en van hen die op aarde en van hen die onder de aarde zijn, en alle tong van harte belijdt: Heer is Jezus Christus, tot verheerlijking van God, de Vader." - Filippenzen 2: 10,11, NCV-vertaling.

Elke knie gaat in naam van Jezus (= JAHWEH redt) buigen, van zowel alle hemelse als aardse, als ondaerdaerse wezens en elke tong gaat van harte belijden dat Jezus Christus Heer is, tot verheerlijking van God de Vader.

Jezus Christus is Heer (= Bezitter/Eigenaar) en Hij is Heer van allen! (Handelingen 10:36, Romeinen 10:12, 14:9).

God verzoent het al door het bloed van het kruis (Kolossenzen 1:20). Daar is geen schepsel van uitgezonderd! Allen zijn het werk van Zijn handen (Job 34:19) en God laat niet varen de werken van Zijn handen (Psalm 138:8).

De oorsprong van Satan

De Schrift leert dat God de oorsprong is van alle dingen. Eens was God alles in Zichzelf. Buiten Hem was er niets. Door het spreken van God is alles tot stand gekomen (Johannes 1:1, Psalm 33:9). Alles wat er nu is en alles wat al geweest is, zichtbare en onzichtbare dingen, alles is uit Hem voortgekomen.

"Want uit Hem en door Hem en tot Hem zijn alle dingen..." - Romeinen 11:36, NBG-vertaling

Maar hoe zit dat met Satan? Volgens de christelijke traditie is Satan een engel die vanaf zijn oorsprong goed was. Deze engel maakte zichzelf, door zijn eigen handelen, tot Satan (Hebreeuws voor tegenstander), zo zegt men. Hij wilde als God zijn en zich boven God verheffen en werd zo een "gevalzen engel."

Deze versie roept natuurlijk erg veel vragen op, waarop geen bevredigend antwoord gegeven kan worden. Had God niet voorzien dat deze engel kwaad zou gaan doen? Had Hij dat niet kunnen voorkomen? Hoe kan het dat God goede engelen schiep en dat er daar één van kwaad ging bedrijven? Waar kwam dát kwaad vandaan dan? Was dat er al?

Overigens heeft men dezelfde ideeën over de mens en zijn "zondeval." Ook daar ging er weer iets mis en moest God overschakelen op een plan B... God beging hiermee tweemaal een misser en wordt hiermee gemaakt tot een doelmissier, een zondaar.

Maar uit de Schrift leren we heel andere dingen. God werkt alles naar de raad van Zijn wil (Efeziërs 1:11) en alles is uit Hem (Romeinen 11:36). Alles is uit God (1Korinthiërs 8:6) en door Gods woord, door Zijn spreken, is alles tot stand gekomen (Johannes 1:3). God heeft geen plan B, God heeft een plan van A tot Z. Dáárom juist is Hij God: de Plaatsier en Beschikker van alles.

"Ik, die van den beginne de afloop verkondig en vanouds wat nog niet geschied is; die zeg: Mijn raadsbesluit zal volbracht worden en Ik zal al mijn welbehagen doen." - Jesaja 46:10, NBG-vertaling.

Wat zegt de Schrift over de oorsprong van Satan?

"...de duivel zondigt van den beginne." - 1Johannes 3:8, NBG-vertaling.

Zondigden Adam en Eva vanaf het begin? Nee, zij zijn in overtreding geraakt (1Timotheüs 2:14). De duivel echter niet volgens dit vers in 1Johannes 3:8, hij zondigt vanaf zijn begin. Over de zonde zegt de bijbel nadrukkelijk dat het vanaf het begin niet zo geweest is (Mattheüs 19:8).

Maar er zijn nog meer verzen die spreken over de oorsprong van het kwaad en van Satan:

"Opdat men wete, van den opgang der zon en van den ondergang, dat er buiten Mij niets is, Ik ben de HEERE, en niemand meer. Ik formeer het licht, en schep de duisternis; Ik maak den vrede en schep het kwaad, Ik, de HEERE, doe al deze dingen." - Jesaja 45: 6,7, Statenvertaling-Jongbloeditie.

God verklaart hier bij monde van Jesaja plechtig dat er buiten Hem niets is. Hij is namelijk de Beschikker van alles en allen. Licht, duisternis, vrede (letterlijk: welzijn, heil) en kwaad, God is de Maker van al deze zaken.

"...Ik ben het ook, die de verderver geschapen heb om te vernielen." - Jesaja 54:16, NBG-vertaling.

"Gij hebt de duivel tot vader en wilt de begeerten van uw vader doen. Die was een mensenmoorder van den beginne en staat niet [letterlijk: heeft niet gestaan] in de waarheid, want er is in hem geen waarheid. Wanneer hij de leugen spreekt, spreekt hij naar zijn aard, want hij is een leugenaar en de vader der leugen." - Johannes 8:44, NBG-vertaling.

Als Satan de leugen spreekt, spreekt hij uit zichzelf, naar zijn aard. Dat is zijn wezen, zijn natuur. Hij staat niet in de waarheid en heeft niet in de waarheid gestaan. Een hond blaft, een slang sist en Satan liegt. God heeft hem namelijk zo gemaakt en Hij vervult hiermee de functie waartoe hij gemaakt is: als tegenstander.

"De slang nu was het listigste van alle dieren des velds, die de Here God gemaakt had..." - Genesis 3:1, NBG-vertaling.

"...Zijn hand heeft de langwemelende slang geschapen." - Job 26, NBG-vertaling.

"Komt niet uit de mond des Allerhoogsten het kwade en het goede?" - Klaagliederen 3:38, NBG-vertaling.

De oorsprong van het kwaad is duidelijk. Alles is uit God en daarmee is zelfs het kwaad in goede handen!

Ezechiël 28 en Jesaja 14

Er zijn twee Schriftplaatsen die altijd als "bewijs" aangevoerd worden dat Satan een gevallen engel zou zijn. Dit zijn Ezechiël 28 en Jesaja 14.

De gedeelten echter waar naar verwezen wordt, Ezechiël 28:12-15 en Jesaja 14:12-14, gaan respectievelijk over de koning van Tyrus en over de koning van Babel. Dat hoeft niet aangetoond te worden, want dat staat er gewoon. Beiden zouden dus overdrachtelijk staan voor Satan en deze Schriftgedeelten zouden een beschrijving zijn van "de val van Satan."

Maar is dat zo? Men moet hiervoor alle Schriftplaatsen die wel directe uitspraken doen over de oorsprong van Satan negeren en de toevlucht zoeken tot twee gedeeltes die expliciet spreken over de koning van Tyrus en de koning van Babel en dit vervolgens op Satan toepassen. Ook als we beide gedeeltes onder de loep leggen, blijkt dat ze onmogelijk op Satan van toepassing kunnen zijn.

Een opsomming waarom Ezechiël 28 niet over Satan gaat:

- Als we naar het verband van Ezechiël 28 kijken, zien we dat de hoofdstukken voor en na Ezechiël 28 allen profetieën zijn die uitgesproken worden over bepaalde volken: de Ammonieten, Moabieten, Edomieten, Filistijnen (hoofdstuk 25), Sidon (hoofdstuk 28), Egypte (hoofdstuk 29-32), enz.
Hoofdstuk 26, 27 en 28 zijn profetieën over Tyrus en de koning van Tyrus. Ook dat laatste wordt diverse keren specifiek benoemd (28:2, 28:12).
In de context is dus volkomen duidelijk waar Ezechiël 28:12-15 over gaat: de koning van Tyrus.
- Ezechiël 28 gaat over een mens. Dat wordt tweemaal uitdrukkelijk vermeld (vers 2 en 9).
- Ezechiël 28 gaat niet over een god (vers 2), dus ook niet over Satan die de god van deze eeuw wordt genoemd (2Korinthiërs 4:4).
- In Ezechiël 28:13, NBG-vertaling, staat: **"in Eden waart gij, Gods hof; allerhande edelgesteente overdekte u"** Dit wordt vaak naar voren gebracht als argument dat het hier om Satan zou gaan. Maar de koning van Tyrus dreef handel in edelstenen met *de landstreek* Eden en zal daar dus ook geweest zijn (Ezechiël 27:22-23).
- In Ezechiël 28:14 wordt de koning van Tyrus een gezalfde, overdekkende cherub genoemd. Dit moet wel over Satan gaan, zo zegt men. Maar waar wordt Satan dan een overdekkende cherub genoemd in de Schrift? Nergens....
Als we ervan uitgaan dat de cherub verband houdt met Eden en we kijken naar het verslag in Genesis 3, dan zijn de cherubs degenen die de hof bewaken (Genesis 3:24) en dus nadrukkelijk NIET de slang/Satan.
- In Ezechiël 28:15 staat dat de koning van Tyrus onberispelijk was in zijn wandel. Dit moet wel over een hoger geestelijk wezen gaan, zo zegt men en men concludeert dat het over Satan gaat, die eerst als goede engel zou zijn geschapen.
Hetzelfde woord dat in de NBG-vertaling vertaald wordt met *onberispelijk*, wordt gebruikt voor gave offerdieren (Leviticus 1:3). Gaaf dus, als een offerdier. Ook van Noach wordt dit gezegd (Genesis 6:9).
Dit vers is dus geen beschrijving van Satan die als goede engel geschapen is. De koning van Tyrus was onberispelijk/gaaf totdat er onrecht in hem gevonden werd en hij van zichzelf verklaarde dat hij God was (Ezechiël 28:2).
- In Ezechiël 28:15, NBG-vertaling, staat: **"vanaf de dag dat gij geschapen werdt"** Hierover wordt vaak gezegd dat het over Satan zou gaan, omdat mensen geboren worden en geestelijke wezens geschapen zijn, zo is de redenering.
Maar de Schrift zegt dat elk mens door God is geschapen, zelfs vijandige volkeren als de Ammonieten (Ezechiël 21:30). Ook de koning van Tyrus is een schepsel van God.
- De vorst van Tyrus zou sterven en aan zijn einde komen door vreemde volken die hem zouden doden (Ezechiël 28:7-10). De dood van de koning van Tyrus wordt verder beschreven in vers 18-19. Eerder in Ezechiël blijkt dat koning Nebukadnezar (26:7) de stad belegerd heeft.
Later was het Alexander de Grote die de stad heeft verwoest en alle inwoners heeft vermoord (bron Wikipedia: <http://nl.wikipedia.org/wiki/Tyrus>). Een heel ander einde dus dan dat van Satan, van wie zijn einde zal zijn in de poel van vuur (Openbaring 20:10).

En ook een opsomming waarom Jesaja 14 niet over Satan gaat:

- Ook in Jesaja 14 is, net als in Ezechiël 28, het verband overduidelijk. Het hoofdstuk ervoor gaat over Babel (zie 13:1) en in hoofdstuk 14 wordt specifiek de koning van Babel aangesproken (14:4).
- Jesaja 14 gaat over een man en dus over een mens (14:16).

- Jesaja 13 beschrijft het toekomstige oordeel over Babel, zoals dat bijvoorbeeld ook in Openbaring 18 en 19 wordt beschreven. In Jesaja 13:6 en 9, NBG-vertaling (SV ook trouwens), vinden we tweemaal de term **"de dag des Heeren"** die velen malen voorzeggd en beschreven wordt door de oudtestamentische profeten. Dat plaatst het geheel dus in dezelfde context als Openbaring, zie Op.1:10. In de toekomst dus, in de dag des Heeren.
Dan is het ook niet zo moeilijk om in de koning van Babel een figuur te herkennen die beschreven wordt in Openbaring 13:1-8.
Ook Paulus spreekt van deze figuur als hij in 2Thessalonicenzen spreekt over de mens van de wetteloosheid (2Thess.2:3). Deze mens van de wetteloosheid zal zich in de tempel van God zetten, zichzelf tonend dat hij God is (2Thess.2:4).
Ook van de koning van Babel wordt in Jesaja 14 beschreven hoe hij in zijn hart zegt dat hij zal zijn als de Allerhoogste (Jes.14:14).
- Ook het einde van deze koning van Babel wordt beschreven in Jesaja 14:11, NBG-vertaling: **"uw trots is in het dodenrijk neergeworpen, de klank uwer harpen; het gewormte ligt onder u gespreid en maden zijn uw bedekking."**
En ook: **"in het dodenrijk wordt gij neergeworpen, in het diepste der groeve"** (:15).
Ook hier een heel andere beschrijving dan het einde van Satan, van wie het einde zal zijn in de poel van vuur (Op.20:10).
- Het woord **"morgenster"** in Jesaja 14:12, NBG-vertaling, is geen juiste vertaling. Er staat letterlijk: jammerlijke. Het woord dat in Jesaja 14:12 vertaald wordt met *morgenster* is het Hebreeuwse *heylel* (H1966, Strong-concordantie) en dit is afgeleid van *yalaal* (H3213) dat huilen of jammeren betekent.
In Job 38:7 wordt gesproken over morgensterren. Dit is een heel ander Hebreeuws woord.
In 2Petrus 1:19 wordt gesproken over dé Morgenster (letterlijk: Lichtbrenger) en daar verwijst het naar Christus. Is het niet juist Satan die zich voordoeft als een lichtbrenger, een engel des lichts (2Korinthiërs 11:14) en ons wil laten geloven dat hij de Lichtbrenger is..?

De Schrift is duidelijk over de oorsprong van Satan. Zie 1Johannes 3:8, Job 26:13, Genesis 3:1, Jesaja 45:6-7, Jesaja 54:16. Waarom zouden we onze toevlucht zoeken tot Schriftgedeelten die spreken over de koning van Tyrus en de koning van Babel en de letterlijke uitspraken die de Schrift doet over Satan negeren?

Het waarom van het kwaad: contrasten

Kennis van kwaad is niet iets dat los verkrijgbaar is. Net zoals er duisternis nodig is om te weten wat licht is, zo is het ook met kennis van goed en kwaad. Je hebt het één nodig, om het andere te kennen.

"...maar God weet, dat ten dage, dat gij daarvan eet, uw ogen geopend zullen worden, en gij als God zult zijn, kennende goed en kwaad." - Genesis 3:5, NBG-vertaling.

Adam en Eva aten van de boom van kennis van goed en kwaad. Deze boom heette niet de boom van kennis van kwaad of iets dergelijks, maar de boom van kennis van goed EN kwaad. Beiden, zowel kennis van goed, als kennis van kwaad, zijn niet los verkrijgbaar.

God gebruikt het kwaad om tegen die donkere achtergrond te tonen dat Hij een goede God is. Direct nadat Adam en Eva zondigden, toonde God Zijn genade: Hij zocht hen op. Ziedaar, ook een

contrast: zonde en genade. God gebruikt dus het decor van zonde om Zijn overvloeiende genade te tonen. Dit wordt ook door Paulus zo naar voren gebracht:

"Maar de wet is bovendien ingekomen, OPDAT de misdaad te meerder worde; en waar de zonde meerder geworden is, daar is de genade veel meer overvloedig geweest." - Romeinen 5:20, SV-vertaling, Jongbloeditie.

De wet is dus niet gekomen om de zonde te verminderen, maar juist om de zonde te doen toenemen, zodat God Zijn genade meer dan overvloedig kon tonen! Vergelijk ook Galaten 3:19.

Een ander voorbeeld van contrasten, ook uit de Romeinen brief:

"Want God heeft hen allen onder ongehoorzaamheid besloten, om Zich over hen allen te ontfermen." - Romeinen 11:32, NBG-vertaling.

God heeft allen (*hen* staat niet in de grondtekst) onder ongehoorzaamheid opgesloten, om Zich over allen te ontfermen.

Contrasten zijn in het dagelijks leven zo normaal dat we er amper bij nadenken: koud-warm, ziek-gezond, dood-leven, duister-licht, ellende-geluk, haat-liefde, enz. Deze contrasten hebben een doel en hebben dus ook allemaal een bestemde tijd. In Prediker vinden we een schitterend gedeelte waar dit zo beschreven wordt:

Prediker 3, SV-vertaling, Jongbloeditie:

***"1Alles heeft een bestemde tijd, en alle voornemen onder de hemel heeft zijn tijd.
2Er is een tijd om geboren te worden, en een tijd om te sterven; een tijd om te planten, en een tijd om het geplante uit te roeien;
3Een tijd om te doden, en een tijd om te genezen; een tijd om af te breken, en een tijd om te bouwen;
4Een tijd om te wenen, en een tijd om te lachen; een tijd om te kermen, en een tijd om op te springen;
5Een tijd om stenen weg te werpen, en een tijd om stenen te vergaderen; een tijd om te omhelzen, en een tijd om verre te zijn van omhelzen;
6Een tijd om te zoeken, en een tijd om verloren te laten gaan; een tijd om te bewaren, en een tijd om weg te werpen;
7Een tijd om te scheuren, en een tijd om toe te naaien; een tijd om te zwijgen, en een tijd om te spreken;
8Een tijd om lief te hebben, en een tijd om te haten; een tijd van oorlog, en een tijd van vrede...
10Ik heb gezien de bezigheid, die God de kinderen der mensen gegeven heeft, om zichzelf daarmee te bekommeren [letterlijk: nederig te maken].
11Hij heeft ieder ding schoon gemaakt op zijn tijd..."***

God is degene die al deze contrasten en tegenstellingen gemaakt heeft, zegt vers 11. Vers 10 zegt dat God de zaken aan de mens geeft om hem iets te leren en de mens nederig te maken. Een mens zou zich verootmoedigen en beseffen dat hij klein is en opzien naar God. God is de Schepper en Plaatsers van alle dingen. Dat erkennen en Hem daarvoor danken (Romeinen 1:21) geeft Hem de plaats die Hem toekomt en zet ook alles op zijn plek.

Door de contrasten die God geschapen heeft, leren wij wijze levenslessen, worden wij opgevoed en worden wij volwassen. Daarvoor gaat alle eer naar God, want Hij is de Schepper van alle dingen. Als

wij ontkennen dat kwaad, duisternis, verdriet, enz. bij God vandaan komen, ontkennen wij ook dat de lessen die we leren door deze zaken bij Hem vandaan komen. Dan verheerlijken we Hem niet als dé God, dat wil zeggen: de Plaatsvervuller van alle dingen (Romeinen 1:21).

Ook Satan is een creatie van God. Satan is een instrument in Gods handen. Hij krijgt de ruimte die God hem geeft (Job 1:12; 2:6). God geeft aan Satan bepaalde macht en binnen de grenzen van die macht kan hij zijn werk doen.

"En de duivel zeide tot Hem: U zal ik al deze macht geven en hun heerlijkheid, want zij is mij overgegeven, en ik geef haar wie ik wil." - Lukas 4:6, NBG-vertaling.

Als het Gods plan is om deze tegenstander voor 1000 jaar zijn werk niet te laten doen, bindt Hij hem voor 1000 jaren (Openbaring 20:2). Als God hem daarna weer nodig heeft voor een korte tijd, zegt de Schrift dat hij na deze 1000 jaren een korte tijd MOET losgelaten worden (Openbaring 20:3). Dat moet, omdat God een plan heeft en Hij daarvoor Satan gebruikt. Als instrument, als tegenstander.

God heeft een plan, een voornemen, (Efeziërs 3:11) en Hij voert dit plan uit. Ook mensen, zoals bijvoorbeeld Farao (Romeinen 9:17), zijn daarin als klei in de hand van de pottenbakker (Romeinen 9:21). Alles werkt Hij naar de raad van Zijn wil (Efeziërs 1:11).

God geeft aan allen leven en adem en alles! (Handelingen 17:25) Alle eer aan Hem!

*****

www.pronk-stukjes.nl